N°. 2037. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 4 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 Januarij.

De *Fakkel*-partij weegt niet zwaar op de politieke schaal, als de toestand rustig is. Zij heeft voor zoo ver ons bekend is, in de wetgevende Kamers slechts twee representanten, den heer van Dam van Isselt, die als politiek mensch zijn roem overleeft, in de Eerste Kamer; in de Tweede Kamer, maar dat is niet zeker alhoewel vermoedelijk, den heer de Kempenaer.

Sterker verttoont zich de *anti-revolutionnaire* partij, ofschoon zij 't met der daad niet is. Gelijk de *Fakkel* het protestantsche radikalismus ten onzent vertolkt, zoo heeft de groene partij de protestantsche historische school uit Duitschland ten onzent ingevoerd. Er is in het streven van deze partij, aan welke geene middelen ontbreken om zich toegang te verschaffen tot de paleizen der grooten en de stulpen der kleinen, eene aktiviteit, zoo als geene andere partij in Nederland ontwikkelt. Hare hoofden zijn vele aanzienlijken in den lande, mannen van talent en fortuin, die, zoo zij al steun missen in den goedgezeten zelfstandigen burgerstand, zeer volgzame partijgenooten aantreffen in de mindere volksklassen. Haar leider, de heer Groen van Prinsterer, alhoewel het nog blijken moet dat hij van de stoffe is, waaruit de staatsmannen groeijen, bezit een niet te miskennen buitengewoon talent als aanvoerder eener oppozitie, die te verhinderen of af te breken heeft. Of het opbouwings-vermogen even groot zou zijn, meenen wij te moeten betwijfelen, niet slechts om het speciaal talent van het partijhoofd, dat meer letterkundig dan politiek is, maar vooral om de rigting, waarin de »*vrienden*" zich bewegen.

Die rigting, het is bekend, is tweederlei: godsdienstig en staatkundig. Beide rigtingen leven van en in kontradiktie, vereenigen met eenig goed veel kwaads, en dragen elkander beurtelings naar de behoeften van het oogenblik. Nu dient de godsdienstige rigting tot bevordering der politieke; dan weder strekt de politieke rigting tot voertuig der godsdienstige, al naar gelang de belangen der partij zulks vorderen. Het is wat de Franschen een *systême de bascule* zouden noemen, en dat de »*vrienden*" vaardig weten te hanteren.

De godsdienstige rigting heeft dit prijsbaars, dat zij een dam tracht op te werpen tegen het veldwinnend ongeloof onder de Protestanten. Haar streven tot dat doel heeft al onze sympathiën. Wel is waar het bolwerk, dat zij tegen het rationalismus aanlegt, bestaat niet dan uit eenige losse zandhoopen, die door den wind verstoven zullen worden. Maar men werkt toch aan dat bolwerk, om de onfeilbaarheid van Gods woord, de godheid van Christus en de H. Drievuldigheid te verdedigen; en is al het werk der verdediging zwak, groot desniettemin, ja onze levendigste belangstelling inroepend is het doel dat daarbij beoogd wordt; — Wij hebben 't meermalen opgemerkt, men tracht, — omdat het protestantsch beginsel: de bijbel alleen is de kenbron der waarheid, leidt tot de vrijheid van onderzoek, en de vrijheid van onderzoek de groote weg is tot het ongeloof, — men tracht naast den bijbel een beginsel van gezag in te voeren, de geschiedenis namelijk, niet de geschiedenis, noch de traditie van alle eeuwen en van de gansche Kerk, maar de geschiedenis of overlevering van de laatste drie eeuwen, en dan nog wel beperkt binnen den engen kring van ons land, en in dat ons land nog binnen den omtrek van hetgeen zij het hervormd kerkgenootschap noemen naar de Dortsche uitspraak en door prins Maurits' zwaard bevestigd. Men steunt alzoo op een tweeslagtig beginsel, dat noch katholiek noch protestantsch is, eigenlijk meer katholiek dan protestantsch, en konsequent doorgevoerd, onvermijdelijk tot het Katholicismus voeren moet. Dit belet intusschen de »vrienden" niet om het Katholicismus zeer vijandig te zijn. Misschien wel te vijandiger, naar mate zij gevoelen dat hunne stelling te veel aan het Katholicismus grenst. Tegenover het Katholicismus wordt de bijbel alleen, dat is het protestantsch beginsel, met meer hartstogt dan redeneering aangevoerd, en het autoriteits-beginsel, en de overlevering als menschelijk werk gesmaad in bewoordingen, die, al is de vorm keurig, desniettemin in heftigheid niet onderdoen voor hetgeen de *Fakkel* uitschreeuwt. Het heeft ons menigmaal verwonderd, dat de Groenen, die tusschen twee vuren staan, niet de opmerking hebben gemaakt, dat zij zelven tegen de Katholieke Kerk geene andere wapens gebruiken, dan de rationalisten tegen de orthodoxen aanwenden; middelerwijl de »vrienden" als zij strijd voeren tegen de rationalisten, geen ander beginsel bezigen, dan dat zij in de Katholieke Kerk afkeurend verwerpen en toch te gelijkertijd aan de Katholieke Kerk ontleenen om zich tegen het ongeloof staande te houden. Die tweeslagtige stelling laat niet na zich ook in de wijze, waarop de partij polemiek voert, te doen gevoelen; want als zij kampt tegen het ongeloovig rationalismus, dewijl zij dan de waarheid verdedigt, bezigt zij kalme bezadigde redeneering; omgekeerd als zij, de Katholieke Kerk bevechtend, zich bij het rationalismus in het gelid schaart met het beginsel: de bijbel alleen is de kenbron der waarheid, dan bestrijdt zij de Katholieke Kerk door dezelfde wapenen, door hetzelfde beroep op de hartstogten, waarover zij zich beklaagt, dat de rationalisten haar aanvallen. Zij is alzoo in waarheid anti-revolutionnair in beginsel en in middelen tegen de rationalisten, maar eveneens revolutionnair in beginsel en in middelen tegen de Katholieke Kerk.

Er was een tijd, dat hetzelfde onderscheid zich bij de »vrienden" liet opmerken in hunne politieke rigting. Maar zij is sinds ver afgedwaald. Hare politieke rigting, die in sommige opzigten, voor zoo ver zulks met het goede van hare godsdienstige beginselen in verband staat, behoudend is, heeft langzamerhand, omdat er te veel, wat valsch is, onder vermengd was, alle revolutionnaire allures aangenomen. Haar politieke strijd, die voorgeeft het revolutionnair beginsel door het geschiedkundige te vervangen, streeft eigenlijk, met miskenning der geschiedenis, tot omverwerping van hetgeen thans bestaat en tot wederinvoering van eene orde van zaken, die de geschiedenis heeft vernietigd en die tot 1795 opklimt. Dat doel wordt niet vooropgezet; integendeel, het wordt zoo veel mogelijk verheeld onder voorwendselen, juist gelijk de revolutionnaire partij, als zij naar eene omwenteling haakt, zorgvuldig hare oogmerken verbergt achter allerlei soort van bedriegelijk goochelspel. En gelijk zij zich daarin niet van de revolutionnaire partij onderscheidt, zoo ook wijkt zij niet af van de revolutionnaire praktijken en de middelen, die zij bezigt, om hare politiek voornit te doen gaan.

Wij zijn dikwerf scherp geweest tegen sommige hoofden van de *groene* partij. Wij zijn dat alléén geweest om de revolutionnaire praktijken, waardoor zij meenen hunne zaak te mogen bevorderen. Eene partij, die zegt behoud te willen en tevens door revolutionnaire middelen tot en des noods geweldigen omkeer van zaken voert, eene partij, die dagelijks een beroep op de gevaarlijkste volksdriften doet, al zij het in kalme bewoordingen, die het volk zich zeer goed in de hevigste en verbitterendste beeldspraak weet eigen te maken; zulk eene partij is te meer veroordeelenswaardig, naarmate zij voorgeeft door heiliger doel te worden aangedreven.

Intusschen, zij heeft in de jongste beweging, die vermoedelijk van haar vooral is uitgegaan, groote vorderingen gemaakt. Zij heeft haar aangegrepen, om door middel van den opgewekten haat tegen de Katholieken hare eigene zaken te doen. Een groot deel van de Protestanten van allerlei kleur heeft zich in dien valstrik laten vangen. Het »weg met den Paus!" is gebezigd tot het »leve de heer Groen" met de vrienden! Nu zien velen, dat zij door onze kerkelijke hierarchie aan te vallen, eigenlijk niets anders gedaan hebben dan de »vrienden" in te halen; een rezultaat dat wij voorspeld hebben. Maar 't is nu te laat.

Gezeten in de Tweede Kamer in zoo grooten getale als noodig is, om bij de verdeeldheid der partijen, het wigt in handen te hebben, waardoor het ministerie staat of valt, hebben zij in de politiek eene plaats ingenomen, die wel niet krachtig genoeg is, om hunne eischen gelden te maken, maar die dan toch vordert dat men hen ontziet. Van die stelling wordt door hen gebruik en misbruik gemaakt, zonder dat het blijkt dat zij daardoor iets hebben gewonnen. Veeleer gelooven wij, dat zij in den laatsten tijd terrein verloren hebben.

Althans, de blinde hartstogt, die hen in de hoogte heeft getild, heeft plaats gemaakt, immers bij zeer velen, voor een spijt, die niet nalaat zich in de bitterste verwijten lucht te geven. Op dit oogenblik staan de »vrienden" zoo wel in de Kamer als daar buiten alleen. Het in April gesloten bondgenootschap is sinds lang opgezegd. En hoewel de partij steeds voortgaat met regts en links hare *katten-politiek*, zoo als een onzer korrespondenten haar noemde, aan te bieden; hoewel zij met fluweelen pootjes streelt wie zij meent noodig te hebben, laat evenwel niet nalaten kan tevens gevoelig te krabben; zoo zien wij dat niemand zeer geneigd is, om met haar eenig bondgenootschap te vernieuwen. Zoodat, indien de toestand niet verandert, de verkiezingen, die dit jaar voor de vernieuwing van de helft der Tweede Kamer moeten plaats hebben; den juisten maatstaf zullen aangeven van de wezenlijke parlementaire kracht, waarover de partij beschikt. Zij heeft vroeger gemeend, dat zij slechts eene nieuwe ontbinding der Kamer behoefde »om er te komen;" maar wij beginnen te gelooven, en wellig begint zij thans zelve te beseffen, dat het slechts eene begoocheling is geweest. De nabijzijnde toekomst zal leeren wat er van is.

Een ieder wien de instandhouding en de welvaart van Nederland ter harte gaan, verheugt er zich over, dat de hartstogten, die maanden lang een deel van de protestantsche bevolking verbijsterd hebben, bekoeld zijn en dat onderlinge welwillendheid tusschen de burgers van denzelfden staat zich al meer en meer herstelt. Daar zijn er echter, wien het eene ergernis en een gruwel is, dat de Protestanten niet langer in elken Katholiek een monster en een voorwerp van haat zien; en wat zij kunnen stellen zij te werk om de booze driften op nieuw in hun gemoed te doen ontvlammen.

Het middel, dat bij voorkeur ter bereiking van dat verachtelijk en voor Nederland verderfelijk doel aangegrepen wordt, is vreesaanjaging — een middel, het doel waardig dat men beoogt. De *Kerkelijke Courant* is een dergenen, die van dat middel het gestadigst gebruik maken. In haar laatste Nommer rezumeert zij de gronden, die de Protestanten hebben om voor de Katholieken bang te zijn: het lust ons bij die gronden een oogenblik stil te staan. Menigeen zal, bij hunne uiteenzetting, inzien, met welke ijdele schrikbeelden men manœuvreert, ter hernieuwde verontrusting en beroering der gemoederen van hen, die pas hebben geleerd — wij hopen tot hun voordeel — hoe deerlijk zij, nu eenige maanden geleden, door hunne leidslieden misleid zijn.

Wat dan is het dat de Protestanten voor de Kerk bang moet maken? Uit een uitvoerig, bij uitnemendheid deklamatoriesch, artikel van de genoemde *Courant*, ligten wij de volgende regels, waarin zij alles zamengevat heeft, wat zij op deze vraag weet te antwoorden:

»Rome is vol van zucht tot vervolging en toont dat overal. Geen schavotten of brandstapels meer, dat is waar! Men dient vergenoegd te zijn met gevangenis en ballingschap bij wijze van gratie. Dat doet men in Italië.

»In Frankrijk laat men geen rust aan de dooden.

»In Spanje weigert men eerlijke begrafenis.

»In Ierland kerkert men colporteurs. Zoo vervolgt men.

»In Nederland *kan* de vervolging nog niet beginnen op officiele wijze, men doet het officieus. Men ziet nog geen kans op gevangenis of ballingschap, maar wel op terging, hoon, mishandeling, en de Protestanten in *Limburg* en *Noord-Braband* ondervinden het in ruime mate, hoe Rome vol is van verlangen, om eens handen aan 't werk te slaan."

En zoo zal derhalve de beschuldiging gestaafd geacht worden, dat de Kerk op vervolging om der godsdienstwille uit is; dat zij van hare vervolgingszucht overal blijk geeft en ook daar, waar zij nog geen geweld kan gebruiken, zich desniettemin voorbereidt tot het inwilligen van hare lusten en neigingen.

Hebben wij nog stil te staan bij de feiten, door de *Kerkelijke Courant* ter staving van hare beschuldiging aangevoerd? Welk verstandig mensch is er nog in Europa, die niet weet waaraan zich te houden ten aanzien van al datgene, waarvan zij zoo groot een ophef maakt? Weet niet een ieder, dat door een Katholiek niemand gekrenkt wordt ter wereld geweld wordt aangedaan in zijne godsdienstige overtuiging? Dat men overal protestantsch, israëlitiesch, turksch of mahomedaansch mag zijn, zonder deswege

in het minste verontrust te worden? De Madiai's en juf-vrouw Cunninghame — politieke woelgeesten hebben zich van die onbeduidende menschen bediend, ter opvoering van een nietswaardig komediespel, dat niet eens de eer verdiende van uitgefloten te worden: maar zijn dat figuren van geloofshelden? Zijn zij in hun geloof — al eens aangenomen dat zij iets geloofden! — gestoord geworden? Is het niet eene uitgemaakte zaak, dat in Toskanen protestantsch kan zijn wie maar wil, mits hij zich houde binnen de grenzen der wet?

Wat Frankrijk betreft — maar eene beschuldiging weet men tegen dat land in het midden te brengen: »men laat geen rust aan de dooden!" Zoo worden dan althans de levenden in hunne godsdienstige overtuiging vrij gelaten! Dat is veel: de Katholieken zouden zeer te vreden zijn, indien zij dit overal van de Protestanten konden getuigen. Aan de dooden wordt, daarenboven, niet minder dan aan de levenden rust gelaten. En verklaart de *Kerkelijke* het tegendeel, dan zegt zij eene onwaarheid.

Onwaar is het evenzoo, dat men in Spanje aan de Protestanten »eene eerlijke begrafenis weigert." Daar hebben onderhandelingen plaats gehad over de wijze van ter aardebestelling der Protestanten; die onderhandelingen hebben tot bevredigende rezultaten geleid. De *Kerkelijke* geeft blijk van grove onkunde of van erger nog dan onkunde, wanneer zij de onbeschaamdheid heeft van een beweeren als het hare te berde te brengen.

Maar »in Ierland kerkert men de colporteurs. Zoo vervolgt men," dus konkludeert de *Kerkelijke*. Waarlijk, die beschuldiging klinkt vreemd en men moet een stalen voorhoofd hebben, om haar te durven uitspreken. Hoe! alle protestantsche en revolutionnaire bladen gaan er grootsch op, »gelukkig dat zij zich met fabeltjes vermaken! — dat minstens een paar millioen Katholieken in Ierland protestantsch zijn geworden, ten gevolge van het in Ierland gevestigde onderwijs-stelsel, van de predikatien der zendelingen en van den arbeid der honderde kolporteurs, die Ierland in alle rigtingen afloopen en dat land van traktaatjes overstroomd hebben; en toch zal in Ierland door de Kerk het Protestantismus vervolgd worden! In waarheid, mogen wij ons hier niet herinneren het: *»oportet mendacem esse memorem,"* die zich aan de waarheid vergrijpt moet goed van geheugen zijn? Ja, daar is in Ierland een kolporteur, nu eenigen tijd geleden, door eene protestantsche regtbank tot kerkerstraf veroordeeld. Doch weet gij, *Kerkelijke*, aan welke misdaad hij schuldig was bevonden? Wij zullen het u niet herinneren. Maar zoo gij zulk een booswicht als een der uwen mijnt, dan moeten wij u zeggen, dat wij in dit geval tot dus verre nog veel te gunstig u beoordeeld hebben.

Dat er in Nederland *officieuse* (?!!) vervolging der Protestanten zou plaats hebben — wij weten niet of die beschuldiging laaghartiger dan bespottelijk is. Hier, in Nederland, waar men luide jubelt de Katholieken vernederd en over hen eene zegepraal behaald te hebben; waar een deel der Protestanten, met een aanzienlijk beambte van 's Konings militair huis aan hun hoofd, zaamgezworen hebben ter systematische uithongering der Katholieken; hier, waar het genoeg is Katholiek te zijn om door de meeste Protestanten geminacht, gehoond en als een paria uitgeworpen te worden — hier zouden de Katholieken de Protestanten »officieus vervolgen?" De beschuldiging is te ongerijmd om er bij stil te staan. Vergrijpt zich een Katholiek aan het regt der Protestanten, klaag hem aan en dat hij bestraft worde voor zijne daad: dat is uw regt. Maar schaam u, *Kerkelijke*, hen te belasteren, die, schier in elk opzigt, de onschuldige slagtoffers zijn van uwe en der uwen booze machinatien.

Onze billijke verontwaardiging is te groot, dan dat wij de lastertaal der *Kerkelijke Courant* verder willen ontleden. Nog slechts een paar vragen:

1°. Hoe durft de *Kerkelijke* van vervolging der Protestanten door de Katholieken spreken, op het eigen oogenblik dat door gansch Europa de stem des lijdens weerklinkt, door twee honderd priesters in een naburig land aangeheven, die naar de gevangenis gesleept en op geheel willekeurige wijze door zware geldboeten zijn getroffen geworden, omdat zij, op den eisch eener protestantsche regering, den pligt van hun geweten niet wilden verzaken!

2°. Hebben de *Kerkelijke* en hare konsorten een eed gedaan, om Nederland, tegenover de met den dag meer dreigende gevaren, geheel magteloos te maken? Het schijnt. Dit toch blijkt hun toeleg te zijn, dat geene toenadering tusschen burgers en burgers stand grijpe en de tweedragt Nederland op nieuw in twee vijandige, zich onderling bestrijdende en vernielende, legerkampen verdeele.

In het *Journal de Bruxelles* vindt men een kort overzigt van den toestand der Europeesche Staten, waar onderscheidene juiste opmerkingen in voorkomen; b. v. deze over Engeland:

»Groot-Brittanje vreest misschien meer dan elke andere Staat een Europeeschen oorlog. De magt van dat land bestaat eeniglijk in de ontwikkeling van zijne industrie en den vooruitgang van zijnen handel. De oorlog zou, door zijne industrieele bedrijvigheid te verlammen en zijne handelsbetrekkingen te vernietigen, dat rijk aan eene gevaarlijke verstoring ter prooi geven, en het welligt aan een dier binnenlandsche krisissen overleveren, die de natiën sneller en onmiskenbaarder tot verval brengen dan groote rampen.

»Is Eugeland niet beproefd geworden door een dier maatschappelijke omwentelingen welke onherstelbare bouwvallen achterlaten, het is daarom niet gevrijwaard tegen het diep ingewankerd kwaad, waaraan gansch Europa lijdt. De geest van ongehoorzaamheid, van helzucht en van oproerigheid heeft zich onder de arbeidende klasse verspreid, en het steeds hernieuwd schouwspel der industrieele grieven moet onze bewondering verzwakken voor een volk, dat langen tijd als de type der beschaafde natiën werd beschouwd. Lord Palmerston, wiens revolutionnaire daden op het vasteland hem met een buitengewoon doorzigt en helderziendheid hebben begiftigd, wordt er niet door misleid. Verblijdt hij zich elders het demokratiesch element gevierd toegejuicht te zien, hij zorgt er voor, het in Engeland noch door zijn naam, noch door zijn talent en invloed te ondersteunen. Hij houdt zich zoo ver mogelijk van den drempel der openbare zaken, en in zijn overdreven wantrouwen bestrijdt hij eene parlementaire hervorming die tot patronen en voorstanders Lord Aberdeen en Lord John Russel heeft."

Minder juist, naar het ons voorkomt, is de volgende opmerking omtrent den Russischen Czaar en zijne verhouding tot de revolutie, welke de Czaar misschien niet ongenegen is tot zijn voordeel te exploiteeren:

»'t Is dat gevaar, te grooter doordien het niet volkomen zigtbaar is, dat Europa waakzaam doen blijven en het tot wijsheid en voorzigtigheid aansporen zal. De Czaar, die vroeger zijne gansche magt heeft aangewend ter beteugeling der revolutie, zal terugdeinzen bij het denkbeeld, het Vasteland ongewapend bloot te stellen aan de gevaren van een nieuwen maatschappelijken oorlog. Alle natiën zijn solidair, en geene kan in hare kracht, in hare grootheid, in haren glans gekwetst worden, zonder dat de Europeesche orde er door geschokt wordt. Is het belang der groote mogendheden zoo innig verbonden aan het behoud des vredes; wat zal men dan zeggen van de mindere Staten, waarvan de onafhankelijkheid in verschillende graden op het behoud van het Europeesch evenwigt steunt?"

Maar bijzonder treffend zijn de volgende regelen over de groote verschijnselen in het Katholicismus:

»Het ligt misschien in Gods raadsbesluiten dat de weeropwekking van het Katholicismus in Duitschland, door den dubbelen hefboom van het proselytismus en der vervolging verhaast wordt, en de Duitsche kerk na ten toonbeeld strekke aan Europa, in de vrome geestverheffing harer te Weenen vergaderde zonen, in het kalm geloof en de onwrikbare standvastigheid eens grijzaarts, wien slechts de palm der belijders ontbrak. Verhevene welsprekende les! Terwijl de bruid van Christus, vrij geworden de wonderen bewerkte, welke alom haar woord doet ontstaan, terwijl de Katholieke Vereenigingen, verzameld onder de gewelven van het keizerlijk paleis, haren ijver versterkten en die vruchtbare werken beraamden welke de almagt van het geloof bevestigen, barstte in een ander gedeelte van Duitschland een vreeselijke orkaan boven de Kerk los. Alzoo volgt de beproeving op de zegepraal, het onregt op de geregtigheid, kortom, de kroon van het martelaarschap op de eer eener minder glorierijke poging.

»Mogt dat schouwspel ons bedroeven, 't is niet uithoofde onzer lijdende broeders. Wij hebben vertrouwen in de goddelijke beloften. Wij weten dat geweld slechts strekt om de Kerk meer te verheffen, en dat hoe hardnekkig de haat harer verdrukkers zijn moge, geweldenhaat er niet in zullen slagen om het christelijk geduld te vermoeijen. Spreken de katakomben en het bloed der martelaars niet luide genoeg? De lessen der geschiedenis zijn niet alleen stom voor de gouvernementen der Kerkprovincie van den Boven-Rijn, maar deze sluiten bovendien de oogen voor het plegtig indrukwekkend schouwspel, dat in dit oogenblik de algemeene Kerk aanbiedt. 't Is niet een eenvoudig Bisschop die zich tegen de afschuwlijkste vervolging verheft, 't is de stem der prelaten van de gansche wereld, 't is de galm van alle Katholieken. Wat zou er toch meer noodig zijn dan deze eenparige afkeuring?

»De vervolging in het groot-hertogdom Baden heeft voor een oogenblik onze oogen van Piemont en Sardinie afgetrokken, en nogtans, ook daar is de Kerk in droefheid gedompeld. Het Turynsche gouvernement heeft niet genoeg aan de vroegere overweldigingen en ongeregtigheden, het wil tot aan het eind den heilloozen weg bewandelen waarop het in zijne verblinding wordt voortgedreven. Nieuwe ongeregtigheden en smartelijke beproevingen worden voorbereid.

»In Zwitserland blijven de Katholieken verdrukt onder de verfoeijelijkste dwingelandij, daar waar groote list en kuiperijen te kort schieten, neemt het radikalismus zijne toevlugt tot geweld: de herinnering aan de bloedige tooneelen van Posieux is nog versch in het geheugen van de gansche wereld. Het kanton Freiburg is niet het eenige dat onder het juk der dwingelandij zucht. Gansch Zwitserland geniet min of meer de vruchten van een bestuur, dat onder het masker der vrijheid niet terugdeinst voor de gewelddaden van het toomeloopste absolutismus, het land verdeelt in overwinnaars en verwonnenen, dezen verdrukt ten voordeele van genen, de kloosters plundert en arme geestelijken zonder middelen uit hunne eeuwenoude verblijven jaagt, ja zelfs beproeft eene heiligschennende hand uit te steken naar het gastvrije toevlugtsoord der reizigers op den St. Bernard.

»Men zou, in aanmerking nemende de vroegere vijandigheid van het Nederlandsch ministerie, geneigd zijn aan de besmettelijkheid te gelooven van het noodlottig voorbeeld, door Zwitserland en Piemont gegeven. De haat der Protestanten van de XVIde eeuw is in Nederland nog niet uitgedoofd; maar door de gebeurtenissen van 1830 geleerd, zijn zij min of meer van hun vervolgingssysteem afgeweken. Inderdaad, de Katholieken werden immer als vijanden en verwonnelingen behandeld, maar de wet durfde niet meer de verfoeijelijke ongeregtigheden van eertijds bekragtigen; men zou trouwens, nadat de hartstogten onlangs tegen den Heiligen Stoel waren losgelaten, niet ontevreden zijn geweest wederom een verleden van fanatismus en onverdraagzaamheid te doen herrijzen. Naar het voorbeeld van Engeland heeft het Nederlandsche gouvernement de Kerk aan zich willen onderwerpen, maar gewaarschuwd door de afkeuring, welke dat plan verwekte, heeft het zich gehaast in de praktijk de hatelijke wet te temperen, die door de Kamers was bekrachtigd.

»Ziedaar de onderwijzing, welke glansrijk uit alle vervolgingen te voorschijn komt. De menschelijke magt moge tegen de Kerk de vreeselijkste stormen loslaten; de Kerk zal over hare vijanden zegepralen. Strijden is voor haar slechts eene gelegenheid om te overwinnen, en ondanks de heftigheid van den haat en der gewelddaden die haar in dezen tijd bestormen, wij zien haar in de toekomst sterker en roemrijker uit die beproevingen herrijzen, om den glans der waarheid te schitterender te doen blinken voor het oog van allen."

Wij lezen in den *Noord-Brabanter*:

»De laatste dag van het jaar 1853, de laatste dag van de Novene bij de terugkomst van het mirakuleuze beeld der moeder Gods, met zooveel godsvrucht in de hoofdkerk van St. Jan gevierd, zal nog lang in de harten der Katholieke bevolking van 's Hertogenbosch herleven. Hoe aandoenlijk was het voor den geloovige in den avond van dien dag, die soms getuigen is van zoo menige buitensporigheid, duizende vereerders van Maria, met een vurig gevoel van eerbied in het hart, en met haren zoeten naam op de lippen voor den troon der moeder van zaligheid te zien nederknielen.

»Het gure weder, de sneeuw, die zich in alle straten ophoopte, hadden de godsvrucht niet kunnen weerhouden om kerkwaarts te snellen, en zich daar in reine gevoelens van dankbaarheid voor den troon der Voorzienigheid te komen uitstorten. Rijk en arm, jong en oud was met denzelfden christelijken ijver bezield, en een zoo groote tempel als de St. Janskerk alleen was in staat een zoo groote toegestroomde menigte geloovigen te bevatten. Hoe schoon was het dien tempel binnen te treden, waar de godsdienst zoo stichtend zich in dank- en lofbetuigingen uitboezemde!

»Ten 6 ure nam de buitengewone, godvruchtige avondoefening eenen aanvang. Na de zegening der rozenkransen, kruizen, medailjes en gedenkpenningen ter eere van Onze Lieve Vrouw van 's Bosch, deed de Eerw. Pater Koemans met veel talent en zalving de laatste predikatie over de volharding. Gedurende den tijd van bijna anderhalf uur, dat de Eerw. Pater het woord Gods met eene stem van gevoel door die ruime gewelven deed weergalmen, getuigden de diepste stilte en aandacht der toehoorders, hoe gunstig het woord des Verlossers gedurende de gansche Novene op aller harten had gewerkt, en dat hetzelve bereids in eene goede aarde viel. Wij mogen de Bossche Katholieken geluk wenschen, daar zij toonen, dat het oud-vaderlijk geloof nog zoo levendig hunne harten bezielt. Gerust durven wij na zulke troostende herinneringen, eenen nieuwen jaarkring intreden, waarvan de gevolgen voorzeker onder Gods milden zegen zullen beantwoorden aan den ijver, dien wij voor zijne dienst zullen hebben aangewend.

»Na de predikatie werd den *Te Deum Laudamus* tot dankzegging gezongen, waarna onder het bidden van den Rozenkrans en het aanheffen van den *Magnificat* eene plegtige processie aanvang nam. Het mirakuleuze beeld werd nu plegtstatig door vier der oudste Paters Redemptoristen, de eerw. PP. Bernard, Koemans, Deckers en Hengst gedragen, en naar de Lieve Vrouwe Kapel, tegenover het groote koor overgebragt, waar het voorloopig ter vereering zal blijven berusten, tot dat de kapel naast den grooten toren, waarin zij in vroeger dagen vereerd werd en welke men met luister zal oprigten, in gereedheid zal zijn gebragt.

»Daarna gaf de eerw. pater Koemans aan de geloovigen tot afscheid den pauselijken zegen, en sloot de zegening met het Allerheiligste de gansche plegtigheid welke tot 9 ure had voortgeduurd.

Men verneemt dat de Eerw. Paters Redemptoristen het gebouw van de societeit *de Unie* met den toebehoorenden tuin te Utrecht hebben gekocht om aldaar een huis te

stichten. Ook hebben zij het huis van den heer v. P. nabij de Groote Kerk gehuurd, en zullen eenige der Eerw. Paters aldaar voor tijd gevestigd blijven.

Z. M. heeft 1°. benoemd tot regter-plaatsverv. in de arrond. regtbank te Amersfoort, Mr. H. A. L. Hamelberg, advokaat aldaar; 2°. op hun verzoek eervol ontslagen: den heer J. L. W. Seyffardt, als ontvanger der dir. belast. en akc. te Elburg; den heer B. Aalbers, idem te Krimpen aan de Lek; den heer O. Meinsma, idem te Meppel, allen behoudens aanspraak op pensioen; 3°. de ontvangkantoren der dir. bel. en akc. te Elburg en Doornspijk vereenigd in één kantoor, hoofdplaats Elburg, en benoemd tot ontvangers der dir. belast. en akc. te Elburg c. a., den heer J. G. A. Sonnevelt; te Wijk c. a., den heer Ch. van Goudriaan; der in- en uitg. regten te Veenebrugge (Overijssel), den heer A. Ritte.

De minister van Finantiën brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat bij de wet van 23 Dec. jl. met 1 Jan. 1854 zijn aflosbaar gesteld alle obligatiën gesproten uit de, krachtens de wet van 22 Maart 1839, tot een gezamenlijk bedrag van f 8,000,000 gedane *geldleeningen voor de kosten der bedijking en droogmaking van het Haarlemmer-meer*, en dat mitsdien de rente dier leeningen, *in geen geval*, verder dan tot den verschijndag van 1°. Jan. 1854 kan worden goedgedaan.

De aflossing zal, zoo in het algemeen als voor de provincie Noordholland in het bijzonder plaats hebben ten kantore van den betaalmeester te Amsterdam, tegen intrekking der Obligatien aan de keerzijde voor voldaan geteekend, en voorzien van alle daarbij behoorende koupons, waarvan de eerste verschijnt op 1°. Julij 1854; terwijl ook, indien dit verlangd wordt, gelijke aflossing zal kunnen geschieden ten kantore van de betaalmeesters in de hoofdplaatsen der overige provinciën en van dien te Rotterdam, doch alleen voor die Obligatien van welker Nommers daartoe vóór of op Donderdag den *negen en twintigsten* dezer maand, door de Houders expresselijk aan deze Betaalmeesters opgave zal zijn gedaan.

Bij den minister van Finantien is van pastoor X te X IJ. Z., een bankbiljet van f 200 (n°. 66), als teruggave aan 's Rijks schatkist, ontvangen.

De Direktie der Nederlandsche Bank deelt, onder dagteekening van 31 Dec. 1853, de volgende opgaven mede, naar aanleiding van het Kon. besluit van 9 Junij 1852 (*Stbl.* N°. 124).

Omloopende Bankbilletten f 76,908,455,—
Saldo's van Rekeningen-courant f 41,693,382,39.
Munt en Muntmateriaal f 90,891,660,86½.

De kommissie van 24 Sept. heeft in de afgeloopen week haar eerste verslag ingediend aan den minister van justitie, dat is, de grondslagen voor eene toekomstige regterlijke organizatie. De minister zal daarover nu in overleg treden met de kommissie: en van de vraag, of men het daarover zal kunnen eens worden, zal het vermoedelijk afhangen, of de arbeid verder zal worden voortgezet. Welke de grondslagen der kommissie zijn, is niet bekend en kan ook niet bekend zijn, omdat, als wij wel onderrigt zijn, men is overeengekomen, om die zorgvuldig geheim te houden. Wij hebben echter reden, om te onderstellen, dat zij merkelijk afwijken van die van het bekende verslag van 1848. (*W. v. h. R.*)

Men schrijft uit Pijnacker, dd. 30 Dec. Algemeen is men hier en in de omstreken verontwaardigd over het berigt, dat Engeltje van der Vlies werkelijk voedsel gebruikte. Men is zulks te meer, omdat men dit volstrekt niet van de *vrome ziel* verwachten kon.

Toen de lijkschouwing den 25sten December plaats had, heeft de persoon, bij wien Engeltje van der Vlies verpleegd werd, bekend, dat zij dagelijks thee, bouillon en melk gebruikte; daarvan is dadelijk eene acte opgemaakt. (*H.*)

Thans heeft de Maas voor Rotterdam zich langs de geheele stad vastgezet; de overtogt geschiedt geregeld door middel van schietschouwen, doch door de buitengewone ongelijkheid van het ijs, kost het veel tijd en moeite.

De fungerende officier van Justitie te Groningen, verzoekt in het *Politie-Blad* de nasporing van 5 muntbiljetten, ieder groot f 10, zijnde de Nos. 242719, 130241, 129940, 167556 en 19991, welke 12 Dec. jl. bij het bezorgen van een brief aan het postkantoor aldaar uit denzelven vermist zijn.

'S GRAVENHAGE, 2 Januarij. Gisteren middag heeft er bij H. M. de koningin-moeder familie-diner plaats gehad, dat ook door Z. K. H. den prins van Oranje voor de eerste maal werd bijgewoond.

— Men verneemt dat de heer Mr. H. Provó Kluit aanstaanden Zaturdag als lid van den Hoogen Raad der Nederlanden plegtig zal worden geïnstalleerd.

— Op 2 December jl. werd aan het postkantoor te Leiden, blijkens gedane aangifte, een aangeteekende brief bezorgd, inhoudende: 1 bankbiljet à f 40, zijnde N°. 199; 1 muntbiljet à f 10, N°. 230,814 en een koupon van het kantoor Danckers, groot f 2.97, N°. 4020, bestemd naar Rotterdam, welke niet is bezorgd. De officier van justitie te Leiden verzoekt nasporing en zoo mogelijk aanhouding en berigt. (*Politie-blad.*)

— De minister voor de Zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst zal degenen, die hem over de zaken tot zijn Departement betrekkelijk, verlangen te spreken, daartoe op den gebruikelijken voet gelegenheid geven op elken Woensdag, des namiddags ten een ure.

ROTTERDAM, 1 Jan. De rivier, die zich even boven de stad sedert eenige dagen gezet had, zet zich elk getijde al meer en meer, zoodat thans het ijs zich heeft uitgestrekt tot halver wege de stad en verder benedenwaarts geheel open is, naar men zegt tot Schiedam, waar men de rivier te voet passeert. Het ijs voor deze stad is een zamengeschoven hoop gelijk en geheel ongeschikt voor ijsvermaken, dat te betreuren is, daar bij goed ijs, velen daarop hun brood erlangen en zoo als vroegere ondervindingen getuigen, de armen een goeden oogst hadden wanneer de kleine en groote stads bruggen gelegd werden, waarover dan duizenden tegen betaling, ten behoeve der armen, passerden.

NIEUWEDIEP, 1 Jan. Eergisteren is met stormweder bij Kamperduin gestrand, het Bremer driemastschip *Emma*, met eene kostbare lading katoen, granen en meel, van Baltimore naar Amsterdam. Aanvankelijk was het gelukt om de equipage door middel eener boot te redden; de tweede stuurman was evenwel aan boord gebleven, om zoo mogelijk nog het een of ander te redden. Toen begaven zich de opperstuurman, drie matrozen en een sloeperman in de boot, doch digt nabij het schip genaderd, sloeg de boot om: het gelukte echter den tweeden stuurman, om die mannen van af het schip door het toewerpen van lijnen te redden; doch de branding werd nu zoo hevig, dat men van de landzijde niets ter redding kon aanvangen en dit tot den volgenden dageraad wilde uitstellen; intusschen was het schip gedurende den nacht uit elkander geslagen en hebben de zes mannen, die zich aan boord bevonden, hun dood in de golven gevonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Januarij. Het schijnt zich te bevestigen, dat Rusland niet zal toestemmen in het zenden van een gevolmagtigde naar het door de Weener konferentie voorgestelde kongres, maar er op staan blijft om met Turkije onmiddellijk te onderhandelen.

Men wil dat Frankrijk en Engeland aan het kabinet van Petersburg een ultimatum of nota hebben gezonden, ten einde eene stellige verklaring te erlangen aangaande de gezindheid van den Czaar ten opzigte van de Weener propositien. Ofschoon die nota niets inhoudt dat den Czaar in zijn bewind kan kwetsen, vermoedt men echter dat zij hem niet gunstig zal stemmen voor het beoogde doel.

Wat het gerucht betreft, dat de Divan zou overgegaan zijn tot het besluit om een wapenstilstand af te kondigen, en zulks ten gevolge van een verwekten doch even spoedig weder gedempten opstand, het is kwalijk te denken dat dit gerucht eenigen grond heeft. Van de zijde der Russen althans schijnt men vooral nog aan geen wapenstilstand te denken; ten minste naar luid van brieven uit Bucharest worden er in den omtrek van Krojawa aanzienlijke legers zaamgetrokken, met het doel om de Turken in Kalafat aan te vallen.

De tijdingen van het oorlogstooneel blijven bij voortduring zeer verward en met elkander in tegenspraak.

— Tijdingen uit Rome, gisteren, melden, dat den 22 December het openbaar consistorie heeft plaats gehad en is bijgewoond door den prins Frederik Wilhelm van Pruissen. De jonge prins is een zoon van den kroonprins van Pruissen en neef van den regeerenden koning; hij is bestemd om eenmaal over de Pruissische monarchie den scepter te voeren, en men zegt dat hij door eene zeer ernstige en gestrenge opvoeding tot die gewigtige taak wordt voorbereid. Zijne reis in Italie heeft niet zoo zeer eene uitspanning als wel een praktischer onderrigt ten doel. Het personeel dat hem omringt en de verdeeling van zijn tijd strekken om zulks te bevestigen.

De prins heeft een bezoek afgelegd bij Z. H. den Paus, vergezeld door den Pruisischen zaakgelastigde en de personen van zijn gevolg. Daarna heeft de Kardinaal Antonelli den Prins bezocht.

Mgr. Belgrado nog niet bekleed zijnde met een Aartsbisschoppelijken titel *in partibus*, zoo kan men aannemen dat zijne benoeming tot de nuntiatuur van Napels nog geen fait accompli is.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Januarij. Het parlement is tegen den 31 Januarij bijeengeroepen.

— Volgens tijdingen uit Mexico is Santa Anna voor den tijd van 10 jaren tot dictator benoemd.

Men leest in de *Daily News*:

»Er zal in onze krijgshavens eene nieuwe vloot worden uitgerust om in de Oostzee tegen Rusland te ageren; en ongetwijfeld zal onze stoute vlootvoogd sir Charles Napier in aanmerking komen bij de keuze van eenen bevelhebber voor die vloot. De tegenwoordige staat der betrekkingen tusschen Engeland en Rusland maakt het noodig, dat wij te gelijk zuid- en noordwaarts, op de Oostzee en op de Zwarte Zee een waakzaam oog houden.

»Het Fransche en het Engelsche eskader zullen te Sebastopol een gevoeligen slag kunnen toebrengen; doch in de Oostzee zou men nog harder slag dienen te slaan. In het aanstaande voorjaar zullen Engeland en Frankrijk welligt in de golf van Finland een wapenfeit hebben te verrigten van gelijken aard als het bombardement van Acre, waardoor wij in 1840 het gezag der Porte over een wederspannigen leenman hebben geschraagd.

»Sebastopol is de eenige houdbare positie van Rusland in de Krim. Eens meesters van dat schiereiland zijnde, zullen Frankrijk en Engeland de Russische havens van de Zwarte Zee alsmede die van de Azofsche Zee als 't ware luchtdigt sluiten.

»Wij vernemen uit eene zeer goede bron dat de Russische vloot in de Oostzee opgenomen en de helft der schepen als onbruikbaar afgekeurd heeft: Dien ten gevolge is besloten de Russische vloot te versterken met dertig schroefstoomlinieschepen. Ongetwijfeld zal een gedeelte dezer bodems op Engelsche en Noord-Amerikaansche werven worden gebouwd: maar er zou wel twee jaren noodig zijn om zulk eene scheepsmagt in zee te brengen, veronderstelde ook dat het daarvoor noodige geld voorhanden ware."

DUITSCHLAND.

NASSAU, 28 Dec. Het regtsgeding tegen den Hoogwaarden heer Bisschop en den bisschoppelijken raad (konsorten) gaat snel voorwaarts. Na dat den 18 November de doorluchtige Kerkprelaat voor het hertogelijk krimineel geregtshof was verschenen, volgden spoedig op hem voor de balie zijne mede-aangeklaagden: de hoogwaardige Domdeken Brönner, de ordinariaats-raadsheer Dr. Spörer, de geestelijke raadsheer en bisschoppelijke vikaris-generaal Dr. Klein en de geestelijke raadsheer Dr. Diehl. De verhooren waren doorgaands zeer langdurig, dat van den heer Dr. Spörer duurde 6 uren, de vikaris-generaal onderging een verhoor van des ochtends 8 tot 's namiddags 2 uur, en na eene tusschenpozing van 4 tot 6 ure 's avonds.

Den 14 December stond de plaatsvervangende pastoor Müller van Neudorf, van *bedriegerij* beschuldigd, in het beheer der kerkelijke gelden voor de krimineele regtbank. Schoon de laatste verhooren den 12, 13 en 14 Dec. te Wiesbaden plaats vonden, werden echter de Hoog-Eerw. beschuldigden op nieuw in de volgende Kersweek voor het krimineel geregtshof gedagvaard. Wijl intusschen eene reis van den schier tachtigjarigen Domdeken van Limburg naar Wiesbaden, uithoofde van de weersgesteldheid en het saizoen, volgens geneeskundige verklaring onmogelijk was, begaf het hertogelijk krimineel geregtshof ter voortzetting zijner grievende ambtsverrigtingen naar Limburg, waar de zaak verder behandeld werd.

Gelijk men verneemt zal dra door den Hoogw. beschuldigde een even omvattende als het goede regt volkomen bewijzende memorie worden uitgegeven, wier strekking ver de Nassausche grenzen zal overschrijden. De Katholieken zien even verlangend als vertrouwend de beslissing te gemoet, want — hoe ze ook moge uitvallen — zij kan niet anders dan ten beste der Kerk zijn. De belangstelling der Katholieken in het lot en de rampen hunner Kerk, wordt bewezen door de ijverige deelneming aan de door de Hoogwaardige geestelijke overheid ter afsmeeking van den goddelijken zegen over de verdrukte Kerk, voorgeschrevene wekelijksche bedestonden vóór het uitgestelde allerheiligste Sakrament. (Behalve die bedestonden is den geloovigen het gebed der vijf wonden voor de vervolgde Kerk aanbevolen en de priesters gelast het lezen der kollekta: *contra persecutores ecclesiae*, onder de H. Mis. — Overigens is de kerkelijke gesteldheid in Nassau derwijze tot eene uitbarsting overhellende, dat men met het nieuwejaar de stellige overtuiging heeft, de geestelijkheid spoedig in de gelegenheid zal zijn, om, gelijk in Baden de heiligheid van den priesterlijken eed daadwerkelijk te bevestigen. Wat er ook gebeuren moge, de geestelijken van het bisdom zullen als een vasten muur hunnen Bisschop omringen en onbeschroomd, bij elken aanval van wat heilig is, standvastig blijven. Gods wil geschiede!

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 Januarij.

BEVALLEN (1 Jan.): E. H. Douwes Dekker, baronesse van Wijnbergen, Z. — H. W. Veerman, geb. Tiesing, D.

OVERLEDEN (30 Dec.): A. A. H. den Ouden, 11 j. - A. E. van der Paauwert, wed. W. H. Zweers, 59 j. - Vrouwe J. G. Holthuijsen, geb. Meijners, 64 j. - J. M. de Hart, 59 j. — (31 Dec.): M. C. van Outeren, 16 m.

Heden, 2 Januarij, teekende de Thermometer-Schaal Fahrenheit:

	's avonds	8 ure	26½	graden.
1 Jan.	's nachts (laagste stand)		20½	»
	's morgens	8 ure	22	»
	's middags	12 »	23	»
	's namiddags	4 »	17½	»

Gedurende het afgeloopen jaar zijn binnen deze gemeente geboren 4228 jongens en 3937 meisjes, en levenloos aangegeven 292 jongens en 229 meisjes, overleden 3289 personen van het mannelijk en 3432 van het vrouwelijk geslacht, huwelijken 2021, echtscheidingen 25.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			2 JAN. 4½ u. gebl.	3 JAN.		4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.			62¾	62½	à	62¾	62 9/16
Dito Dito	3	»	76	75⅛	»	75¼	75⅛
Dito Dito	4	»	94	93 15/16	»	94	93 11/16
O. I. Leening 1844	4	»	94¼	93¾	»		
Amortis. Syndik.	3½	»	94		»		
Handel-Maatschappij	4½	»	127¼		»		
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	101⅝		»		
» Holl. Spoorw.-M.		»			»		
Obligatiën	4½	»	100½		»		
België	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij *Rothschild*	2½	»	50¾	50⅝	»		
Frankrijk, Obligatiën	3	»	68		»		
Spanje, Onbep. Stukken	1	»	21¼	21 3/16	»	21¼	21¼
Dito	3	»	45⅞		»		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	»	40 15/16	40 15/16	»	41	40 15/16
Coupon-Bewijzen			5	4 15/16	»	5	
Amortisable Schuld			4 11/16		»		
Portugal, te Londen	3	»	37 7/16	37	»	37 5/16	37
Dito Uitgestelde					»		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	106½	106	»		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	105½	105	»		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	»	96¾				
Dito	4½	»	94⅞		»		
Dito bij *Hope*	4	»	90⅝		»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	»	89	89½	»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Certifikaten te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Certifikaten van dito	6	»	72	71½	»		
Polen, Certifikaten	4	»	82¾		»		
Dito Aand. met Lot. fl. 300					»		
Dito Dito fl. 500				157½	»		
Oostenrijk, Metalliek	5	»	76 9/16	75⅝	»	76⅛	
Dito 1852	5	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito Nieuwe 1847	2½	»	39 11/16	39⅛	»		
Dito 1851 en 1852	2½	»	39⅝	39⅛	»	39 11/16	
Dito Nieuwe	5	»	92¼	92¼	»	92½	92¼
Dito La. B.	5	»	92¼	92¼	»	92½	92¼
Ween. Bank bij *Gollen C°.*	5	»			»		
Dito	4	»	67	[illegible]	»		
Aand. met Loting, fl. 500		»			»		
Nieuwe dito fl. 250		»			»		
Amerika, Bank-Aktien Cert.				4	»	4 1/16	
Dito Orig.							
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	»	98¾		»		
Denemarken, Leen. te Lond.	5	»			»		
Louisiana bij *Hope*	5	»	100⅛		»		
Braziliën	5	»			»		
Dito 1843	5	»	99	98¾	»		
Mexiko	3	»	23½	23¼	»		
Dito Onbepaalde			23⅜	23⅛	»	23¼	23⅛
Peru	4½	»	64¼		»		
Grenada, à £ 100	2¼	»			»		
Dito Uitgestelde			7 15/16	7⅝	»		
Ecuador à £ 100					»		
Venezuela, à £ 100	3¾	»			»		
Dito Uitgestelde	1¼	»			»		
Grieken, Bl. à £ 100	5	»			»		

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel zeer ongunstig gestemd, door verkooporders welke in de hoofdsoorten van Binnenl. en vreemde effekten op de lagere buiten-noteeringen geëffektueerd werden.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt, Prolongatie 3½ pCt, Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 9/16	Livorno	2/m.	*f*	38⅝
»	zigt	» 56 1/16	Napels		»	81½
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	»	1.85
»	2/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	»	30
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	»	35⅝
Cadix		» 242	Frankfort	»	»	98¼
Seville		» 239	Hamburg	2/m.	»	35 5/16
Bilbao		» 240	»	zigt	»	35 7/16
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	»	11,57½
Porto	»	» 40¾	»	zigt	»	11,67½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 2 Jan. Fransche 3 pc. 72.25; — 4½ pc. 100.40; Spanje 3 pc. Binnenl. 40¼; id. 1 pc. —; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 —.

LONDEN, 3 Jan. Cons. kont. 93 a 93¼; op tijd 93 a 93¼; Braz. 98 a 99; 1829/39 98½ a 99½; 1852 92½ a 93½; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 4⅞ a 5⅛; Gren. 21¼ a 21¾; Uitgest. 7¾ a 8; Mexiko Nieuwe 23¾ a 24; Peru 4½ pc. N. 67 a 69; Uitgest. 47 a 49; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 114; (N.) 4½ pc. 97½ a 98½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 40 a 42; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21 a 21¼; 3 pc. 46 a 46½; Coup. cert. 4⅞ a 5⅛; Passive 4⅝ a 4⅞; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 96½ a 97; Venez. 30½ a 31; Uitg. 13 a 14, Wissel op Amst. *f* 11.14¼; 3/m. 11.16; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 2 Jan. Met. 5 pc. 93½; Bank-Aktien 1376; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.20, Zilver 15⅝.

BERLIJN, 2 Jan. Pruissen 4½ pc. 91¼, Loten —; Rusland Stiegl. 4 pc. 94⅝; Pools. 4 pc. —; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. —; Amsterdam zigt —, id. 2/m. —.

HAMBURG, 2 Jan. Russ. Cert. —; Den. 3 pc. —; 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. —; Spanje 1—3 pc. 20⅛; Binnenl. 3 pCt. 38½; Mexiko —.

FRANKFORT, 2 Jan. Met. 5 pCt. 79¾, W. Bank-Aktiën. —; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 21 11/16; id. 3 pCt. 41¾; Wissel op Weenen —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	*f* 25,35	a —	Pruissische	*f* 3¾	a	—
Napelsche	—,—	,, —	Spaansche	2,44	,,	—
Div. in £St.	11,60	,, —	Hamb. Russ.	57	,,	—
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in Z. R.	36⅞	,,	—
Fransche	55⅝	,, —	,, Pap. ,,	—	,,	—
Belgische	55⅝	,, —	Pools. in Fl.	27¾	,,	—

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,65	a	9,7
Oude Gerande Dukaten	5,60	»	5,2
Wigtige Souvereinen	11,60	»	11,7
» Pistolen	9,55	»	9,7
Stukken van 20 Francs	9,30	»	9,4

Baren Goud en Specien a *f* 1442,60 per Ned. & fijn 9½ a 10 pc.

HANDELSBERIGTEN.

Algemeen Overzigt van den Handel in het Jaar 1853,

(*Vervolg Tabak.*)

Embalema. Hiervan werden slechts 575 pakken meestendeels van Curaçao aangevoerd, dewelke in verhouding der kwaliteit in Veiling gereedelijk verkocht werden. Een directe aanvoer uit prima kwaliteit bestaande, zoude alhier zoo ter Exportatie als voor binnenlandsche Consumptie genegen koopers vinden. — *Giron* Hiervan werden 1095 Ceroenen direct aangevoerd, waarvan slechts 30 Ceroenen aan de markt gebragt en verkocht werden.

Het geringe gebruik van deze soort tot de bestaande prijzen is oorzaak, de omzet hierin in het afgeloopen jaar zoo onbeduidend is geweest. — *Manilla.* Eene kleine directe aanvoer van 75 pakken in Bladen werd tot vaste prijzen gerealiseerd, terwijl eene partij van 840 pakken afsnijdsels reeds zeilende verkocht werd en bij aankomst tot verhoogde prijzen in de tweede hand overging.

Daarenboven werden diverse partijen in Bladen van naburige markten alhier, zoo in Veiling als uit de hand verkocht.

Goed prima en fijn bruin middeldek is begeerd en zoude bij aanvoer genegen koopers vinden. — *Akyab.* Hiervan werd slechts eene partij van 770 pakken direct aangevoerd, dewelke reeds zeilende eenen kooper vond. — *St. Domingo* De voorraad van 1° Januarij ll. uit 366 Ceroenen bestaande, benevens 877 Ceroenen der nieuwe aanvoeren, werden meestendeels in Veiling verkocht, waarbij de enkele goede kwaliteiten vaste prijzen bedongen, terwijl het grootste gedeelte ordinair dek en binnengoed niet dan tot lage prijzen afnemers vond. — *Braziel.* Eene directe lading van 597 pakken uit goed binnengoed bestaande werd in Veiling dooréén tot ruim 22 cs. gezonde waarde verkocht, terwijl een kleine aanvoer van 100 pakken, tot verhoogde prijzen van de markt wordt teruggehouden. Goed zwaar bruin Binnengoed is begeerd, en zoude bij aanvoer zoo voor binnenlandsche Consumptie als ter Exportatie genegen koopers vinden. — *Seedleaf.* Hiervan werden 370 kisten aangevoerd en 170 kisten meestendeels in Veiling verkocht; door de thans bestaande prijzen van Java dek wordt dit Artikel minder voor binnenlandsche Consumptie, dan wel ter Exportatie, gezocht. — *Sigaren.* De eerste aanvoeren van prima Havana merken werden hoog verkocht, tot dat later de voorraad dermate belangrijk werd; dat een groot gedeelte der volgende toevoeren in kleine partijen en detail aan de markt gebragt werden, waardoor de tweede hand thans ruim van dit Artikel gesorteerd is. De prijzen van goede merken blijven hoog, hetgeen op het debiet eenen nadeeligen invloed uitoefent.

Van Manilla werd weinig aangevoerd, waardoor een groot gedeelte der bestaande voorraad in de 1e en 2e hand op speculatie opgekocht, later successivelijk met eene belangrijke avance gerealiseerd is geworden. — *Inlandsche Bladen* Niettegenstaande het Gewas van 1852 voor een gedeelte door den hagel eenigzints geleden had, was de handel in de eerste maanden van het afgeloopen jaar zeer belangrijk en werden door de Oostenrijksche Regie belangrijke partijen Couleurig Bestgoed bij de Planters en een groot gedeelte van het nog aanwezige Aardgoed in de tweede hand tot vaste prijzen weggekocht. Dien tengevolge werden ook door de tweede hand voor de betere partijen Couleurig Bestgoed bij de Planters hooge prijzen besteed, waarvan de kwaliteit allezints voldoende is geweest. Ofschoon de verwachting omtrent de kwaliteit van het 1853r Gewas niet gunstig was, heeft het drooge weder in het laatste gedeelte des jaars veel vergoed en is het gebleken, dat de kwaliteit van het Aardgoed beter is dan het vorige jaar, ofschoon de kwantiteit minder dan een gewone oogst zal bedragen. Reeds vroegtijdig werden zoo voor de Oostenrijksche als Fransche Regie belangrijke partijen bij de Planters gekocht, terwijl door de tweede hand voor de prima kwaliteiten mede hooge prijzen bij de Planters besteed zijn.

Het gewas van 1853 zal over het algemeen minder zware en vette kwaliteiten opleveren, dan dat van Anno Passo.

Voorraad van TABAK, in de Eerste Hand, op 31 Dec. 1853.

Te AMSTERDAM.

	Vaten Maryl.	Vaten Virg.	Vaten Kent.	Vaten Stelen.	Pakk. Java.
Voorraad 1°. Jan. 1853	1221	15	—	—	2026
Aanvoer sedert	8040	141	354	6	16606
	9261	156	354	6	18632
Verkocht sedert	7512	156	354	6	11725
Voorraad 31 Dec. 1853	1749				6907

Voorraad van TABAK, in de Eerste Hand, op 31 Dec. 1853.

Te ROTTERDAM.

	Vaten Maryl.	Vaten Virg.	Vaten Kent.	Vaten Stelen.	Pakk. Java.
Voorraad 1°. Jan. 1853	1922	439	75	—	—
Aanvoer sedert	6538	1417	426	90	4919
	8460	1856	501	90	4919
Verkocht	7551	1162	496	5	4700
Voorraad 31 Dec. 1853	909	394	5	85	219

(*Wordt vervolgd.*)

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Jan. M. E. van der Veen, Wilhelmina Frederika, Suriname. - H. H. Vierow, Onderneming, id.

HELVOET, 2 Jan. P. A. Kleinenberg, Anna, Batavia.

BROUWERSHAVEN, 30 Dec. J. F. H. Göbel, Tagal, Batavia n. Dordrecht. — 1 Jan. S. van der Heldt Szn., Maria en Adriana, Batavia.

VLISSINGEN, 30 Dec. Kapt. J. P. Woutersz, Palembang, Ned. Oorlogsfregat, Malta. — 31 Dec. Lt. van Woelderen, Hekla, Ned. Oorl. Stoomschip, Batavia.

Advertentiën.

(3600) Bevallen van een *ZOON*, J. J. A. BOGAARD, geliefde Echtgenoot van

OUDEWATER, 1 Januarij 1854. W. J. THIES. Genees-, Heel- en Vroedmeester.

(3601) Voor de vele, mij betoonde, bewijzen van deelneming en belangstelling, bij het overlijden van mijnen geliefden Neef, den Heer H. J. C. VAN NOUHUYS, betuig ik mijn opregten dank.

M. I. A. BESSELING.

AMSTERDAM, den 2den Januarij 1854.

Het KERKBESTUUR der R. K. Gemeente te *Middelburg*, berigt bij deze den belanghebbenden, dat van de **Negotiatie**, ten laste hunner Kerk aangegaan, is Uitgeloot N°. **11 (Elf).** En kan de bezitter van dit Aandeel, over het bedrag van hetzelve met de verschenen Interest, tegen inruiling van het Stuk met de daarbij behoorende Coupons, zich adresseren bij het Kerkbestuur voornoemd.

MIDDELBURG, 30 December 1853.

P. C. GROEN, *Past. en Pres.*

C. B. ROUCA, *Secret.*

(3598)

Er wordt gevraagd een jong ongehuwd Persoon van de R. K. Godsdienst, als **Pakhuisknecht in Koloniale Waren**, welke met het vak bekend is, tegen *f* **5** per week. Adres bureau dezer Courant, met eigenhandig geschreven briefjes onder lett. QQ. (3599)

EENE ZWARE KLIERZIEKTE *genezen door de Zalf en Pillen van HOLLOWAY.*

De zoon van den heer Alliday, te Cheltenham woonachtig, Hoogstraat N°. 209, drie jaren oud zijnde, had eenkliergezwel aan zijn Hals, hetwelk in den tijd van vier jaren zoo verschrikkelijk toenam, dat hij tien afzonderlijke verzweringen kreeg, behalve een kliergezwel tusschen de oogen. De beste geneeskundige behandeling bleef zonder gevolg, daar het bloed zoo bedorven was, dat het onmogelijk scheen, de ziekte te boven te komen. Toen besloot men tot de Pillen van Holloway, en in twee maanden tijds was het jongetje geheel genezen, en is nu sedert drie jaren bij voortduur volmaakt gezond.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.05, 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3330)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.